

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje, nauku i
mlade

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and
Youth

MATRICA

ZA RANO PREPOZNAVANJE INDIKATORA RIZIKA OD DRUŠTVENO NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA UČENIKA

(I-V razred osnovne škole)

- Pripremna faza -

Pripremna faza primjene Programa prepoznavanja i zaštite djece od faktora rizika realizuje se u okviru projekta „Pravda za svako dijete“, podržanog od strane Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju, Vlade Švicarske i UNICEF-a, a u saradnji sa nadležnim ministarstvima, institucijama i agencijama, kao i organizacijama civilnog društva.

Stručnu podršku u eksperimentalnoj fazi primjene Programa prepoznavanja i zaštite djece od faktora rizika pružit će Centar za istraživanje politike suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC) iz Sarajeva.

CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE POLITIKE SUPROTSTAVLJANJA KRIMINALITETU
ЦЕНТАР ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ ПОЛИТИКЕ СУПРОТСТАВЉАЊА КРИМИНАЛИТЕТУ
CRIMINAL POLICY RESEARCH CENTRE

MATRICA INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE FAKTORA RIZIKA OD DRUŠTVENO NEPRIHVATLJIVIH PONAŠANJA DJECE (I-V razred osnovne škole)

A.	Poteškoće u učenju i ponašanju	F:	Sposobnost nošenja sa problemima
A-1	učenik/učenica pokazuje teškoće u savladavanju nastavnog gradiva	F-1	učenik/učenica izbjegava tražiti pomoć od odraslih osoba
A-2	učenik/učenica pokazuje specifične teškoće čitanja, pisanja i /ili računanja	F-2	učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge
A-3	učenik/učenica ne radi domaće zadaće	F-3	učenik/učenica je mišljenja da ne može uticati na budućnost
A-4	učenik/učenica ne donosi pribor za nastavu	F-4	učenik/učenica je mišljenja da drugi određuju njegov život
A-5	učenik/učenica je nezainteresovan(a) za nastavu (odsustvo motivacije za nastavu)	F-5	učenik/učenica je mišljenja da je "sam(a) kriv(a) za sve" i da mu/joj "nema pomoći"
A-6	učenik/učenica ima poteškoće sa pažnjom i koncentracijom	F-6	Učenik/učenica loše reaguje kada pogriješi (ne može da se smiri: vrišti, plače..)
A-7	učenik/učenica pretjerano priča i ne može da sjedi mirno na času	G.	Internalizirana ponašanja
A-8	učenik/učenica pokazuje impulsivno ponašanje (nema strpljenja, nemogućnost čekanja na red, odgovara prije nego li nastavnik završi pitanje)	G-1	učenik/učenica ima poteškoće u komunikaciji sa vršnjacima (izbjegava kontakt, osjeća nelagodu)
B.	Procjena odnosa sa vršnjacima u školi	G-2	učenik/učenica izbjegava kontakt očima
B-1	učenik/učenica nije prihvaćen(a) od strane vršnjaka u odjeljenju ili on/a ne prihvata vršnjake	G-3	učenik/učenica ne pokazuje interes za druge
B-2	učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima	G-4	učenik/učenica djeluje bojažljivo
B-3	učenik/učenica je izložen(a) nasilju (verbalnom, fizičkom i relacijskom) od vršnjaka	G-5	učenik/učenica djeluje nesretno i tužno
B-4	učenik/učenica se žali na ponašanje vršnjaka	G-6	učenik/učenica djeluje usamljeno i izolirano
B-5	vršnjaci se žale na ponašanje učenika/učenice	G-7	učenik/učenica grize nokte, štapa kožu, čupa kosu ili neke druge dijelove tijela
C.	Faktor odnosa učenika/učenice i nastavnika/ice	G-8	učenik/učenica je sklon(a) samopovrjeđivanju
C-1	ovog učenika/učenicu vrlo često moram upozoriti na njegove/njene postupke	G-9	učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima
C-2	učenik/učenica se vrlo često verbalno sukobljava sa nastavnikom/icom	G-10	učenik/učenica pokazuje pretjerano seksualizirajuće ponašanje
C-3	učenik/učenica se fizički sukobljava sa nastavnikom/icom	G-11	Uočavaju se tikovi kod učenika/učenice (nekontrolisane motoričke reakcije..)
C-4	nastavnik/ica procjenjuje učenika/učenicu kao „teškim za saradnju“	G-12	uočavaju se nagle promjene u težini učenika/učenice
D.	Odnos učenika/učenice i roditelja	G-13	učenik/učenica često odlazi u toalet
D-1	učenik/učenica je neuredno i neprikladno odjeven(a)	G-14	učenik/učenica se žali na bolove u stomaku, glavobolje, mučnine ...
D-2	učenik/učenica je higijenski zapušten(a)	G-15	učenik/učenica odbija skidanja na časovima tjelesnog odgoja
D-3	izostanak emocionalne bliskosti ("hladan odnos") između roditelja i učenika/učenice	G-16	učenik/učenica pokazuje nelagodu pri fizičkom kontaktu (zauzima odbrambeni stav, neadekvatno reaguje...)
D-4	vidljive povrede (modrice..) na tijelu učenika/učenice	G-17	učenik/učenica pokazuje separacijsku anksioznost (nelagodu kod odvajanja od roditelja)
D-5	učenik/učenica se žali na ponašanje roditelja	G-18	kod učenika/učenice se uočavaju poteškoće u kontroli eliminacijskih funkcija 7Mokrenja i pražnjenja crijeva)
D-6	roditelj se žali na ponašanje učenika/učenice (svog djeteta)	G-19	kod učenika/učenice se uočavaju govorno - jezičke poteškoće (tepanje, mucanje, usporen razvoj govora ...)
D-7	pretjerano zaštitničko ponašanje roditelja prema učeniku/učenici	G-20	kod učenika/učenice je primjetan specifičan sadržaj crteža i pismenih radova
D-8	roditelj je nekritičan prema ponašanju učenika/učenice ("slijepo mu /joj vjeruje")	H.	Društveno neprihvatljivo ponašanje
D-9	roditelj nema povjerenje u učenika/učenicu ("sve provjerava")	H-1	učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima
D-10	nastavnik svjedoči nasilju roditelja nad učenikom/učenicom	H-2	učenik/učenica izostaje sa nastave
E.	Odnos roditelja prema školi	H-3	učenik/učenica krši pravila škole
E-1	Roditelj ne dolazi na informacije i roditeljske sastanke	H-4	učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole
E-2	Roditelj ignoriše sugestije školskog osoblja (razrednika, nastavnika i stručne službe škole...)	H-5	učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari
E-3	Roditelj odbija saradnju sa stručnom službom škole (ne odaziva se na poziv)	H-6	učenik/učenica konzumira cigarete, alkohol i/ ili drogu
E-4	Roditelj je nasilan u kontaktu sa školskim osobljem (razrednikom, nastavnicima i stručnom službom škole...)	H-7	učenik/učenica, za vrijeme nastave, provodi vrijeme u kafićima ili kladionicama
		H-8	učenik/učenica u školi nosi opasne predmete kojima može povrijediti vršnjake
		H-9	učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)
		H-10	učenik/učenica skita i prosjači

